

man D.—Metabolism, 1968, 17, 802.
Proc. Soc. Exp. Biol. a. Med., 1955,
1, 339.

—Am. J. Physiol., 1955, 182, 75.
1, 1968, 260, 176.
Inv., 1968, 47, 153.
3, 385.

Am. J. Physiol., 1969, 217, 1088.
old A.—Acta Vlin., Belg., 1968, 29,

o D., Renold A.—Diabetologia,

iol., 1969, 216, 105.
ogia, 1969, 5, 373.
50, 162, 428.

el), 1963, 8, 193.

Endocrinology, 1955, 56, 335.
, 1972, 21, 277.
, 1972, 90, 1320.

Надійшла до редакції
9.III 1973 р.

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

СИМПОЗИУМ

«МОЛЕКУЛЯРНІ ОСНОВИ АДАПТАЦІЇ ДО ГІПОКСІЇ»

Серед актуальних проблем сучасної фізіології та біохімії важлива роль належить вивченню гіпоксичних станів та механізмів, з допомогою яких здійснюється пристосування організму до кисневої недостатності. Цим питанням і був присвячений симпозиум, який провадився в с. Терскол у Приельбруссі на високогірній медико-біологічній станції Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР 25—29 липня 1973 р.

На симпозиум було запрошено 59 учасників з Москви, Ленінграда, Києва, Нальчика, Новосибірська, Краснодар та інших міст Радянського Союзу. Було проведено сім засідань, на яких заслухано та обговорено 17 наукових доповідей.

На пленарному засіданні з вступним словом виступив академік АМН СРСР М. М. Сиротинін (Київ).

З програмною доповіддю «Регуляція транспорту кисню на рівні молекул» виступив академік В. О. Енгельгардт (Москва). Він висвітлює сучасні уявлення про структуру та функції гемоглобіну. Велику увагу доповідач звернув на кооперативність роботи окремих мономерів гемоглобіну та взаємодію його з 2,3-дифосфогліцератом у процесі зв'язування кисню. Проф. П. А. Коржув (Москва) доповів про збільшення питомої ваги кісткового мозку у високогірських тварин та його значення в процесі адаптації до гіпоксії. Про зміни фракцій складу гемоглобіну доповіли В. Т. Антоненко та В. П. Дударев (Київ).

Член-кор. АМН СРСР С. А. Неифах (Ленінград) навів експериментальні дані та висловив теоретичні припущення про те, що забезпечення тканин киснем здійснюється завдяки не тільки дифузії, а й активним біохімічним процесам, за участю рухів мітохондрій та інших органел клітини. Про динаміку кисню в організмі доповіли д-ри мед. наук Е. О. Коваленко (Москва) та В. Я. Березовський (Київ). В цих доповідях були показані динаміка напруження кисню на різних етапах транспорту його в організмі та показана необхідність варіаційно-статистичної оцінки результатів поліграфічних вимірювань pO_2 в тканинах.

Змінам активності синтезу ДНК та РНК в умовах гіпоксії та особливостям утилізації кисню була присвячена доповідь проф. Ф. З. Меерсона та Е. М. Мохової (Москва).

На заключній дискусії з великою увагою були заслухані виступи проф. Раушенбаха (Новосибірськ) з питань синтезу гемоглобіну, та проф. А. Г. Жиронкіна (Ленінград) з приводу доповіді В. Т. Кузьменка (Київ) про стан вільних радикалів при гіпо- та гіпероксії.

По закінченні дискусії була прийнята резолюція. Дослідження особливостей впливу високогірського клімату та проблем гіпоксії є одним із провідних розділів сучасної науки в питанні вивчення взаємовідношень організму та зовнішнього середовища. Симпозиум відзначає певні успіхи радянських вчених з цієї проблеми. Так, в результаті вивчення молекулярних механізмів адаптації до гіпоксії склалися нові уявлення про шляхи підвищення резистентності організму до гіпоксії, про роль гемоглобіну та синтезу нуклеїнових кислот у розвитку пристосовних реакцій, про важливу роль каротиноїдів у депонуванні кисню. При цьому учасники симпозиуму вважають, що теоретичні та експериментальні дані повинні служити оздоровленню людини.

Важливим досягненням у розвитку досліджень адаптації до гіпоксії в нашій країні є реалізація пропозицій симпозиуму в Терсколі в 1966 р. про організацію Інституту фізіології і патології високогір'я в м. Фрунзе, та високогірської медико-біологічної станції Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР в Приельбруссі.

Учасники симпозиуму відзначали необхідність поглиблювати дослідження механізмів адаптації до гіпоксії, враховуючи зміни гемоглобіну, енергетичного обміну в клітинах, нуклеїнового і білкового обміну, динаміки кисню в організмі, можливості депонування його каротиноїдами, регуляції процесів адаптації до гіпоксії. Для встановлення критеріїв акліматизації учасники рекомендували ширше провадити дослідження особливостей процесу адаптації до гіпоксії у аборигенів високогір'я, викорис-

товувати результати досліджень у цій галузі для профілактики і лікування захворювань, а також реабілітації функцій організму. Було рекомендовано ширше використовувати результати досліджень для створення гемоглобін-вмісних препаратів і біологічно-активних регуляторів процесу адаптації до гіпоксії.

Наступний симпозиум по механізмах адаптації до гіпоксії відбудеться в Терсколі в 1976 р.

В. П. Дударев, О. М. Красюк

СИМПОЗИУМ «ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФВІДБОРУ»

23—25 жовтня 1973 р. за постановою Бюро Відділення фізіології АН СРСР у м. Києві відбувся Всесоюзний симпозиум «Психофізіологічні основи профвідбору».

Необхідність скликання цього симпозиуму була продиктована, з одного боку, роз'єднаністю досліджень у цій галузі, відсутністю єдиного координаційного плану, і, з іншого — все більш настійливими вимогами практики найскорішого розв'язання невідкладних завдань, пов'язаних з відбором людей до різних професій. Вимоги ці викликані змінами у структурі і змісті багатьох сучасних професій та необхідністю розробки певних психофізіологічних рекомендацій, які б сприяли правильному відбору та розстановці кадрів.

Всесоюзний симпозиум «Психофізіологічні основи профвідбору» привернув увагу багатьох науковців і практиків з різних міст Радянського Союзу (Москва, Київ, Ленінград, Харків, Горький, Перм, Новосибірськ, Ворошиловград, Донецьк та ін.).

До симпозиуму було подано 121 доповідь, тези яких опубліковані у збірці: «Психофізіологічні основи професійного відбору», видавництво «Наукова думка», Київ, 1973.

Доповіді та дискусії стосувалися методологічних, методичних, а також організаційних питань профвідбору. Із заслуханих доповідей та виступів випливає, що останнім часом у ряді науково-дослідних установ різних міст, а також на промислових підприємствах провадяться дослідження та розробки, у яких встановлено, що критерії професійної придатності мають базуватися на індивідуально-типологічних властивостях первової системи людини, оскільки вони відрізняються міцною, сталою біологічною природою.

У зв'язку з цим особливо важливого значення для наукового обґрунтування методик і критеріїв профвідбору набуло вивчення типологічних властивостей вищої нервової діяльності людини, розпочате І. П. Павловим та його учнями.

Конкретні матеріали досліджень, що підтверджують згадану концепцію, були наведені у доповідях ряду провідних вчених, які зацікавлені проблемою профвідбору (проф. І. Д. Карцев та ін., Москва; проф. В. О. Трошихін та ін., Київ, доктор психолог. наук К. М. Гуревич та ін., Москва; проф. Б. Я. Первомайський, Ворошиловград та ін.).

Після доповідей на кожному засіданні відбувалися жваві дискусії з питань психофізіологічних основ профвідбору для практики народного господарства, для вірного підбору та розстановки кадрів. Обговорювалися питання про те, за якими професіями слід провадити профвідбір, а також, що повинно бути взято за основу при розробці методик і критеріїв профвідбору тощо. Найбільш жвава дискусія розгорнулася навколо питання про те, чи за всіма професіями слід провадити профвідбір. Деякі виступали за те, щоб провадити профвідбір тільки по операторським професіям, які пред'являють до людини особливі вимоги і не вести відбір по масовим професіям, пов'язуючи це з дефіцитом кадрів для цих професій. Але були виступи й протилежного характеру. Так, представник вугільного району (з Донбасу) заявив, що хоч шахтарів не вистачає, а все ж треба розробляти відбір і для цієї професії, оскільки вона зараз дуже ускладнена. Такої ж думки дотримується й представник з м. Первоуральська, який вважає, що відбір сприяє професійній сталості.

Наприкінці симпозиуму була прийнята резолюція, у якій відзначена своєчасність і важливість порушених питань, вказано на необхідність координації досліджень у єдиному координаційному центрі. У резолюції підкреслено, що слід вважати проблему професійного відбору комплексною, тобто у вирішенні її повинні брати участь фізіологи, психологи, соціологи, лікарі, інженери, економісти, педагоги. Розроблені рекомендації щодо напрямків розробки проблеми, виготовлення приладів, підготовки кадрів психофізіологів-фахівців у профвідборі тощо.

В. О. Трошихін, С. І. Молдавська

Г. П. КОНРАДИ «РЕГ

Л.

Проблема регуляції кровообігу який важко піддається пізнанню. увагу численних дослідників, і все матеріал, виділити певні закономірності шляхи у розшифруванні спірні пов'язані зі значними труднощами.

Відомо, що прогрес у будь-якій науці пов'язаний з розвитком її інструментарію. Поки можливість оцінки функцій, переважно, вимірюванням скорочень, проблема могла розглядатися з точки зору центральної нервової системи. Цей період ознаменувався істотним прогресом у розумінні регуляції кровообігу в нормі і патології в ряді фундаментальних монографій: К. Гейманса (1955), К. Гейманса і Е. На (1959), М. І. Гуревича (1960), М. П. Ріна і Ф. З. Меерсона (1965) та ін.

Водночас відсутність прямих методів вивчення тонусу та органного кровотоку у вивченні механізмів місцевої регуляції, периферичної регуляції було вилучало мало дослідженою. Методи дослідження у цій галузі. З'явилися, присвячених її численним аспектам і аналізу одержаних фактів.

У цьому плані слід вітати вихід книги Г. П. Конраді «Регуляція периферичної регуляції кровообігу».

Крім актуальності самої розробки, ця книга є першою крупною монографією, в якій розглянуто всі аспекти периферичної регуляції кровообігу. Крім актуальності самої розробки, ця книга є першою крупною монографією, в якій розглянуто всі аспекти периферичної регуляції кровообігу. Крім актуальності самої розробки, ця книга є першою крупною монографією, в якій розглянуто всі аспекти периферичної регуляції кровообігу.

Все це визначило інтерес, з яким ми читали цю книгу. Книга цілком виправдала покладені на неї надії. Безпосередньому викладу суті дослідження, автор зробив цілком вірно. Наведені дані, автор зробив цілком вірно. Наведені дані, автор зробив цілком вірно. Наведені дані, автор зробив цілком вірно.

